

"יוסף נזיר אחיו"

Yosef vs the Brothers: Why is This Tribe Different from All Other Tribes?"

4. <u>בראשית לו</u>	
<p>(ט) ויחלם עוד חלום אחר ויספר אתו לאחיו ויאמר הנה חלמתי חלום עוד והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחווים לי:</p>	<p>(ו) ויאמר אליהם שמעוֹנָא החלום הזה אשר חלמתי: (ז) והנה אנחנו מאלמים אלמים בתוך השדה והנה קמה אלמתי וגם נצבה והנה תסבינה אלמתיכם ותשתחוין לאלמתי:</p>
<p>(9) He dreamed yet another dream and recounted it to his brothers, and he said, "Behold, I dreamed another dream, and, behold, the sun, the moon, and eleven stars were bowing down to me."</p>	<p>(6) He said to them, "Listen, now, to this dream that I dreamed. (7) Behold, we were binding sheaves in the field and my sheaf rose and even stood erect, and, behold, your sheaves surrounded and bowed down to my sheaf."</p>

5. בראשית מא
(לג) ועתה ירא פרעה איש נבון וחכם וישיתוהו על־ארץ מצרים: (לד) געשה פרעה ויפקד פקדים על־הארץ וחמש את־ארץ מצרים בשבע שני השבע: (לה) ויקבצו את־כל־אכל השנים הטבות הבאת האלה ויצברוֹר תחת יד־פרעה אכל בערים ושָׁמְרוּ: (לו) והיה האכל לפקדון לארץ לשבע שני הרעב אשר תהיין בארץ מצרים ולא־תפּרֹת הארץ ברעב:
(33) And now, let Paroh look for an insightful and wise man and set him over the land of Egypt. (34) Let Paroh do this: let him appoint overseers for the land and exact a fifth from the land of Egypt during the seven years of plenty. (35) They will collect all the food from these coming good years, and they will pile up grain under the hand of Paroh, food in the cities, and guard it. (36) And the food will be a reserve for the land for the seven years of famine that will be in the land of Egypt; and the land will not perish from the famine."

6. רמב"ן בראשית מא:ד
ותאכלנה הפרות - על דעתי הוא סימן שיאכלו שני הרעב את שנות השבע, ומזה למד יוסף לאמר לפרעה "ויקבצו את כל אכל השנים הטבות" ... כי הליועץ למלך נתנוהו, רק בפתרון החלום אמר כן...

In my opinion this is a sign that the years of famine shall consume the years of plenty. It is from this that Joseph inferred that he should tell Pharaoh, *And let them store up all the food of those good years*,

7. ברכות נה
אמר רב חסדא חלמא דלא מפשר כאגרתא דלא מקרא
Rav Hisda said: A dream not interpreted is like a letter not read

8. גמ' ברכות נה
אמר רבי ביצנא בר זבדא אמר רבי עקיבא אמר רבי פנאדא אמר רב נחום אמר רבי בירם משום זקן אחד, ומנו — רבי בנאה: עשרים וארבעה פותרי חלומות היו בירושלים, פעם אחת חלמתי חלום והלכתי אצל פולס, ומה שפטר לי זה לא פתר לי זה, וכולם נתקיימו בי. לקיים מה שניאמר: "כל החלומות הולכים אחר הפה".
אטו "כל החלומות הולכים אחר הפה" קרא הוא? אין — וכדברי אלעזר. דאמר רבי אלעזר: מנין שכל החלומות הולכין אחר הפה? — שניאמר: "ויהי פאשר פתר לנו כן היה". אמר רבא: והוא דמפשר ליה מעין חלמיה, שניאמר "איש בחלמו פתרי".

There were twenty-four interpreters of dreams in Jerusalem. Once I dreamt a dream and I went round to all of them and they all gave different interpretations, and all were fulfilled,

1. בראשית נ'
(כב) {ס} בן פרת יוסף בן פרת עליעין בנות צעדה עלישור: (כג) וימררהו ורבו וישטמהו בעלי חצים: (כד) ותשב באיתן קשתו ויפזו זרעי ידיו מידל אביר ועלב משם רעה אבן ישראל: (כה) מאל אביד ויעזרד ואת שדל ויברךך ברכת שמים מעל ברכת תהום רבצת תחת ברכת שדים ורחם: (כו) ברכת אביד גברו על־ברכת הורי עד־תאונת גבעת עולם תהילך לראש יוסף ולקדקד נזיר אחיו:

2. בר' מב:ט
(ט) ויזכר יוסף את החלמות אשר חלם להם ויאמר אלהם מרגלים אתם לראות את־ערוות הארץ באתם:

(9) Yosef remembered the dreams that he dreamed about them and he said to them, "You are spies! You have come to see the nakedness of the land!"

3. רמב"ן מב:ט
ויזכר יוסף את החלמות אשר חלם להם עליהם וידע שנתקיימו, שהרי השתחוו לו, לשון רש"י (רש"י על בראשית מ"ב:ט).

ולפי דעתי שהדבר בהפך, כי יאמר הכתוב כי בראות יוסף את אחיו משתחווים לו, זכר כל החלמות אשר חלם להם, וידע שלא נתקיים אחד מהם בפעם הזאת, כי יודע בפתרוןם כי כל אחיו ושתחוו לו בתחלה מן החלום הראשון "והנה אנחנו מאלמים אלמים", כי "אנחנו" ירמוז לכל אחיו אחד עשר, ופעם שנית ושתחוו לו השמש והירח ואחד עשר כוכבים מן החלום השני. וכיון שלא ראה בנימן עמיהם, חשב זאת התחבולה שיעליל עליהם כדי שיביאו גם בנימין אחיו אליו, לקיים החלום הראשון תחלה... ואחרי שנתקיים החלום הראשון, הגיד להם, לקיים החלום השני. ולולי כן היה יוסף חוטא חטא גדול לצער את אביו ולהעמידו ימים רבים בשכול ואבל על שמעון ועליו. ואף אם היה רצונו לצער את אחיו קצת, איך לא יחמל על שיבת אביו. אבל את הכל עשה יפה בעתו לקיים החלומות, כי ידע שיתקיימו באמת.

AND JOSEPH REMEMBERED THE DREAMS WHICH HE DREAMED OF THEM. [That is, he remembered the dreams which he dreamed] concerning them, and now knew that they had been fulfilled, for they had bowed down to him. This is the language of Rashi.

In my opinion, the matter is the reverse. Scripture states that when Joseph saw his brothers bowing down to him, he remembered all the dreams which he had dreamed concerning them and he knew that in this instance, not one of the dreams had been fulfilled. He knew that it was inherent in their interpretation that according to the first dream, at first all his brothers would bow down to him, as it says, *And, behold, we were binding sheaves*, for "we" refers to all eleven of his brothers. The second time, in accordance with the second dream, *the sun, the moon and eleven stars* would bow down to him. Now since he did not see Benjamin with them, he conceived of the strategy of devising a charge against them so that they would also bring his brother Benjamin to him, in order to first fulfill the first dream. It is for this reason that he did not wish to tell them at this time, *I am Joseph your brother*, and to say, *Hasten and go up to my father*, and send wagons, as he did to them the second time, for in that case his father would undoubtedly have come at once. It was only after fulfillment of the first dream that he told them, *I am Joseph your brother*, etc., in order to fulfill the second dream. Were it not for this consideration, Joseph would indeed be regarded as having committed a great sin: bringing anguish to his father, leaving him for many days in the position of being bereft and mourning for Simeon and him. Even if it was his intention to cause his brothers minor anguish, how did he not have compassion for his elderly father? But he assigned each to its proper time in order to fulfill the dreams, knowing that they would truly be fulfilled.

12. רש"י מה: כז

ותחי רוח יעקב – שרתה עליו שכניה, שפרשה ממנו:

The Shechinah that had departed from him, rested again upon him (cf. Onkelos).

13. רשב"ם בראשית פרק מח פסוק ה

(ה) ועתה שני בניך וגו' - כלומר מאחר שנתן לי הק' את ארץ כנען הרי ברשותי לעשותך בכור ליטול פי שני שבטים, ולכך שני בניך יטלו כנגד ראובן ושמעון:

seeing that G'd has given me the land of Canaan as a possession, I can make you the firstborn with the right to receive two portions of that land. This means that in effect you will receive the share of two tribes. Your sons will receive an allocation equal to the combined allocation of Reuven and Shimon.

14. רש"י בראשית פרק מח פסוק ד

(ד) ונתתוך לקהל עמים - בשירני שעתידים לצאת ממני עוד קהל ועמים, ואף על פי שאמר לי גוי וקהל גוים, גוי אמר לי על בנמני; קהל גוים – הרי שנים לבד מבנמני, ושוב לא נולד לי בן, למדני שעתיד אחד משבטי להחלק, ועתה אותה מתנה אני נותן לך:

He announced to me that there were yet to issue from me an assembly of peoples (i.e. at least two more tribes). Now, it is true that He then said to me, "A nation and an assembly of nations [shall be of you]" (Bereshit 35:11), but when He said "a nation" He intended it to refer to Benjamin who was not yet born, and this promise of "a nation" has been fulfilled by the birth of Benjamin, and for that reason I do not mention it now. "An assembly of nations [shall be of you]", however, presupposes that two more would descend from me besides Benjamin. Consequently, since no other son besides Benjamin was born to me, He was really telling me that one of my tribes (i.e. the tribe formed by one of my sons) would be divided so as to constitute at least two tribes, thus giving that son more importance, and that privilege I confer upon you (Bereshit Rabbah 82:4; Pesikta Rabbati 3).

15. בר' כב:

(כ) ויהי אחרי הדברים האלה ויגד לאברהם לאמר הנה ילדה מלכה גסה הוא בנים לנחור אחיך: (כא) את-עוז בכורו ואת-בזו אחיו ואת-קמואל אבי ארם: (כב) ואת-פגש ואת-חזו ואת-פלדש ואת-זלף ואת-בתואל: (כג) ובתואל ילד את-דבקה שמנה אלה ילדה מלכה לנחור אחי אברהם: (כד) ופילגשו ושממה ראומה ונתלד גסה הוא את-טבח ואת-גחם ואת-תחש ואת-מעכה:

(20) After these things, it was told to Avraham, "Behold, Milkah, too, has born sons to your brother Nachor. (21) Utz, his firstborn, Buz, his brother, Kemuel, the father of Aram, (22) Kesed, Chazo, Pildash, Yidlaf, and Betuel. (23) And Betuel fathered Rivka. These eight Milkah bore to Nachor, Avraham's brother. (24) And his concubine, whose name was Re'umah, she, too, bore Tevach, Gacham, Tachash and Ma'akhah."

16. בר' יז

(כ) וילישמעאל שמעתיך הנה ברכתי אתו והפריתי אתו והרבייתי אתו במאד מאד שנים עשר נשיאם יוליד ונתתיו לגוי גדול: (כא) ואת-בריתי אקים את-יצחק אשר תלד לך שרה למזעזע הזו בשנה האחרת:

(20) As for Yishmael, I have heard you. Behold, I have blessed him and will make him fruitful and multiply him exceedingly. Twelve princes he will father! I will make him a great nation. (21) But my covenant I will establish with Yitzchak whom Sarah will bear to you at this set time next year."

17. בר' כה

(יב) ואלה תלדת ישמעאל בראברהם אשר ילדה הגר המצרית שפחת שרה לאברהם: (יג) ואלה שמות בני ישמעאל בשמותם לתולדתם בכר ישמעאל נבית וקדר

thus confirming that which is said: All dreams follow the mouth. Is the statement that all dreams follow the mouth Scriptural? Yes, as stated by R. Eleazar. For R. Eleazar said: Whence do we know that all dreams follow the mouth? Because it says, and it came to pass, as he interpreted to us, so it was. Raba said: This is only if the interpretation corresponds to the content of the dream: for it says, to each man according to his dream he did interpret.... for was he appointed to be a counselor of the king? It was only in connection with the interpretation of the dream that he said thus

9. בראשית פרק לז

(ב) אלה תלדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה היה רעה את אחיו בצאן והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה נשי אביו ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם:

(2) These are the descendants of Yaakov. Yosef was seventeen years old and he would tend the flocks with his brothers; he was an assistant with the sons of Bilhah and the sons of Zilpah, his father's wives. Yosef brought a bad report regarding them to their father.

10. ספר הכוזרי א: מז

(מז) אמר החבר: ארבעת אלפים וחמש מאות. ופרטם מבאר ממות אדם ושת ואנוש עד נח, עד שם ועבר אל אברהם יצחק ויעקב עד משה. ואלה מפני התחברותם היו לב אדם וסגלותו, ולכל אחד מהם היו בנים פקליפות, אינם דומים לאבות ולא התחבר בהם הענין האלהי, ונמנה המנין לאלה האלהיים והיו יחידים ולא רבים, עד שהוליד יעקב אבינו שנים עשר שבטים כלם ראויים לענין האלהי, ושפה האלהות בקהל רב ובהם היה המנין. ואנחנו קבלנו מנין שני הקדמונים ממשה, ונדע מה שיש ממשה ועד עתה.

47. The Rabbi: Four thousand and five hundred years. The details can be demonstrated from the lives of Adam, Seth and Enosh to Noah; then Shem and Eber to Abraham; then Isaac and Jacob to Moses. All of them represented the essence and purity of Adam on account of their intimacy with God. Each of them had children only to be compared to them outwardly, but not really like them, and, therefore, without direct union with the divine influence. The chronology was established through the medium of those sainted persons who were only single individuals, and not a crowd, until Jacob begat the Twelve Tribes, who were all under this divine influence. Thus the divine element reached a multitude of persons who carried the records further. The chronology of those who lived before these has been handed down to us by Moses.

11. בראשית ל"ט

(ב) ויהי יהודה את-יוסף ויהי איש מצליח ויהי בבית אדניו המצרי: (ג) וירא אדניו כי יהודה אתו וכל אשר-הוא עשה יהודה מצליח בידו:

(2) Hashem was with Yosef and he became a successful man; and he was in the house of his Egyptian master. (3) His master saw that Hashem was with him and that Hashem made all that he did succeed in his hand.

(כא) ויהי יהודה את-יוסף ויט אליו חסד ויתן חנו בעיני שר בית-הסתר: (כב) ויתן שר בית-הסתר ביד-יוסף את כל-האסירים אשר בבית הסתר ואת כל-אשר עשים שם הוא היה עשה: (כג) אין שר בית-הסתר ראה את-כל-מאומה בידו באשר יהודה אתו ואשר-הוא עשה יהודה מצליח:

(21) Hashem was with Yosef, and He extended kindness to him and gave him favor in the eyes of the chief jailer. (22) The chief jailer placed all the prisoners in the jail in the hands of Yosef, and all that needed to be done there, he would do. (23) The chief jailer did not oversee anything that was in his hand, for Hashem was with him and whatever he did Hashem made succeed.

יוסף, אֵלֶּא שְׂפִצָּא שְׁכַבְת זָרְעוּ מִבֵּין צִפּוֹרְנֵי יָדָיו. וְאֵף עַל פִּי כו', יִצְאוּ מִבְּנֵימִין אַחִיו, וְכוּלָן נִקְרְאוּ עַל שְׁמוֹ, שְׁנֵאמַר: "וּבְנֵי בְנֵימִן בָּלַע וּבָכַר וְאֶשְׁבֵּל וְגו'".

It is taught: Joseph was deserving of having twelve tribes descend from him, like they descended from his father Jacob, as it is stated: "These are the generations of Jacob, Joseph" (Genesis 37:2). However his semen was emitted from between his fingernails. And even so, the offspring that were meant to descend from him descended from his brother Benjamin, who had ten sons. And they were all named after Joseph, as it is stated: "And the sons of Benjamin: Bela, and Becher, and Ashbel, Gera, and Naaman, Ehi, and Rosh, Muppim, and Huppim, and Ard" (Genesis 46:21).

20. משנת רבי אליעזר פרשה ה [עמוד 19]

ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפות תמרים וגו'. ארבעה מינין שבלולב... ד"א כנגד ארבעה אבות וארבע אמהות. והלא שלשה הן, אלא יוסף נקרא מן האבות, שני גאלת בזרע עמיד בני יעקב ויוסף סלה. ואומ' אולי יחנן יי שארית יוסף. ולא סוף דבר הוא אלא אפרים בנו, שני הבן יקיר לי אפרים.

וְאִדְבָּאֵל וּמִבְשָׁם: (יד) וּמִשְׁמַע וְדוֹמָה וּמִשָּׂא: (טו) חֲדָד וְתִימָא יְטוּר נָפִישׁ וְקִדְמָה: (טז) אֵלֶּה הֵם בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם בְּחֻצְרֵיהֶם וּבְטִירְתָּם שְׁנֵים־עָשָׂר נְשִׂאִם לְאֻמָּתָם:

(12) These are the descendants of Yishmael, the son of Avraham, whom Hagar the Egyptian, Sarah's maidservant, bore to Avraham. (13) These are the names of the sons of Yishmael, according to their names and birth order: Nevayot, the firstborn of Yishmael, Kedar, Adbe'el, Mivsam (14) Mishma, Duma, Masa (15) Chadad, Tema, Yetur, Nafish, and Kedmah. (16) These are the sons of Yishmael, and these are their names in their villages and fortresses twelve princes according to their tribes.

18. מלכים א פרק יח

(לא) וַיִּקַּח אֱלִיָּהוּ שְׁתֵּים עָשָׂר אֲבָנִים כְּמִסְפַּר שְׁבִטֵי בְנֵי יִעֲקֹב אֲשֶׁר הָיָה דָּבָר ה' אֵלָיו לֵאמֹר יִשְׂרָאֵל יְהִיָּה שְׁמִךְ:

(31) And Elijah took twelve stones, according to the number of the tribes of the sons of Jacob, to whom the word of Hashem came, saying, "Israel shall be your name."

19. סוטה לו:

תנא: הָיָה רָאוּי יוֹסֵף לְצִאת מִמֶּנּוּ שְׁנֵים עָשָׂר שְׁבִטִים כְּדָרְךְ שְׂפִצָּאוּ מִיַּעֲקֹב אָבִיו, שְׁנֵאמַר: "אֵלֶּה תִּלְדוּת יַעֲקֹב

ד' מרכיבים המזהים 'ברכת האבות' (1) א-ל-ש-די (2) פריה (3) קהל עמים (4) ארץ מגורים	
האבות	יוסף
<p>אברהם - בראשית פרק יז</p> <p>(א) וַיְהִי אֲבָרָם בֶּן תִּשְׁעִים שָׁנָה וַתִּשְׁעַ שְׁנִים וַיֵּרָא יי אֶל אֲבָרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי אֶל-שָׁ דִי הִתְחַלֵּף לִפְנֵי וְהָיָה תָמִים: (ב) וְאַתָּנָה בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינְךָ וְאַרְבָּה אוֹתָךְ בְּמֵאד מֵאֵד: (ג) וַיִּפֹּל אֲבָרָם עַל פָּנָיו וַיִּדְבֹּר אֹתוֹ אֱלֹהִים לֵאמֹר: (ד) אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אֵתְךָ וְהִייתָ לְאֵב הַמּוֹן גּוֹיִם: (ה) וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת שְׁמֶךָ אֲבָרָם וְהָיָה שְׁמֶךָ אֲבָרָהם כִּי אֵב הַמּוֹן גּוֹיִם נִתְּתִיךָ: (ו) וְהַפְּרִתִּי אֶתְךָ בְּמֵאד מֵאֵד וְנִתְּתִיךָ לְגוֹיִם וּמְלָכִים מִמֶּךָ יִצְאוּ: (ז) וְהִקְמַתִּי אֶת בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינְךָ וּבֵין זֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתָם לְבְרִית עוֹלָם לִהְיוֹת לְךָ לְאֱלֹהִים וּלְזֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ: (ח) וְנִתְּתִי לְךָ וּלְזֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ אֶת אֶרֶץ מִגְרִיךָ אֶת כָּל אֶרֶץ כְּנָעַן לְאַחֲזֹת עוֹלָם וְהִייתִי לָהֶם לְאֱלֹהִים:</p>	<p>בראשית פרק מח</p> <p>(ג) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל יוֹסֵף אֶל-שָׁ דִי נִרְאָה אֵלָי בְּלוֹז בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיְבָרֶךְ אֹתִי: (ד) וַיֹּאמֶר אֵלָי הַנְּנִי מִכְּרָךְ וְהַרְבִּיתֶךָ וְנִתְּתִיךָ לְקַהֵל עַמִּים וְנִתְּתִי אֶת הָאֶרֶץ הַזֹּאת לְזֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ אַחֲזֹת עוֹלָם: (ה) וְעַתָּה שְׁנִי בְּנִיךָ הַנּוֹלָדִים לְךָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד בָּאִי אֵלַיךְ מִצְרַיִמָּה לִי הֵם אֲפָרַיִם וּמְנַשֶּׁה כְּרֹאשׁוֹן וְשִׁמְעוֹן יְהִיוּ לִי: (ו) וּמִוֹלָדֶיךָ אֲשֶׁר הוֹלִדְתָּ אַחֲרֵיהֶם לְךָ יְהִיוּ עַל שֵׁם אַחֲיֵיהֶם יִקְרָאוּ בְּנִחְלָתָם:</p> <p>בראשית פרק מט</p> <p>(כב) בֶּן פֶּרֶת יוֹסֵף בֶּן פֶּרֶת עָלִי עֵין בְּנוֹת צַעֲדָה עָלִי שׁוּר: (כג) וְיִמְכְּרֻהוּ וְרֹבּוּ וַיִּשְׁטַמְהוּ בְּעָלֵי חָצִים: (כד) וַתֵּשֶׁב בְּאֵיתָן קִשְׁתּוֹ וַיִּפְּצוּ זֶרַעִי יָדָיו מִיַּד אֲבִיר יַעֲקֹב מִשָּׁם רָעָה אֲבִן שַׂרְאֵל: (כה) מֵאֶל אֲבִידָה וַיַּעֲזֹרֶךְ וְאֵת שָׁ דִי וַיְבָרְכֶךָ בְּרִכַּת שְׁמַיִם מַעַל בְּרִכַּת תְּהוֹם רִבְצָת תַּחַת בְּרִכַּת שְׁדִים וְרוּחַם: (כו) בְּרִכַּת אֲבִידָה גְּבָרִי עַל בְּרִכַּת הוֹרִי עַד תַּאֲזוֹת גְּבַעַת עוֹלָם תַּהֲיִין לְרֹאשׁ יוֹסֵף וְלִקְדָּקָד נֹזֵר אַחִיו:</p>
<p>יצחק - בראשית פרק כו</p> <p>(ב) וַיֵּרָא אֵלָיו יי וַיֹּאמֶר אֵל תֵּרַד מִצְרַיִמָּה שָׁכֵן בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר אֹמַר אֵלַיךְ: (ג) גֹּר בְּאֶרֶץ הַזֹּאת וְאֶהְיֶה עִמָּךְ וְאַבְרָכְךָ כִּי לְךָ וּלְזֶרְעֶךָ אֶתְּן אֶת כָּל הָאֶרֶצַת הָהֵאָל וְהִקְמַתִּי אֶת הַשְּׁבַעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם אָבִידָה: (ד) וְהַרְבִּיתִּי אֶת זֶרְעֶךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְנִתְּתִי לְזֶרְעֶךָ אֶת כָּל הָאֶרֶצַת הָהֵאָל וְהַתְּבָרְכוּ בְּזֶרְעֶךָ כָּל גּוֹיֵי הָאֶרֶץ:</p>	
<p>יעקב מפי יצחק - בראשית פרק כח</p> <p>(א) וַיִּקְרָא יִצְחָק אֶל יַעֲקֹב וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ... (ג) וְאֶל-שָׁ דִי יְבָרֶךְ אֶתְךָ וַיְבָרֶךְ וְהִייתָ לְקַהֵל עַמִּים: (ד) וַיִּתֵּן לְךָ אֶת בְּרִכַּת אֲבָרָהָם לְךָ וּלְזֶרְעֶךָ אֶתְךָ לְרִשְׁתָּךְ אֶת אֶרֶץ מִגְרִיךָ אֲשֶׁר נָתַן אֱלֹהִים לְאַבְרָהָם:</p>	
<p>יעקב מפי הקב"ה - בראשית פרק לה</p> <p>(יא) וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלֹהִים אֲנִי אֶל-שָׁ דִי פָּרָה וְרִבְיָה גּוֹי וְקַהֵל גּוֹיִם יְהִיָּה מִמֶּךָ וּמְלָכִים מִכְּלָצֶיךָ יִצְאוּ: (יב) וְאֵת הָאֶרֶץ אֲשֶׁר נִתְּתִי לְאַבְרָהָם וּלְיִצְחָק לְךָ אֶתְנַנֶּה וּלְזֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ אֶתְּן אֶת הָאֶרֶץ:</p>	